

Aan de gemeenteraad

Op 22 oktober 2024 stelde L.S. Vlieger (GroenLinks) ons een schriftelijke vraag over 'Van schaduw naar spotlight - sekswerk is werk.'

Inleidend wordt gesteld: 'Zaterdag 14 september was het Sex Workers Pride en gingen sekswerkers in Rotterdam de straat op om aandacht te vragen voor de moeilijkheden die bij het beroep komen kijken. Het AD interviewde sekswerkers¹ die hun ervaringen deelden, en daaruit bleek dat er nog stappen gezet kunnen worden door de gemeente Rotterdam. In het afdoeningsvoorstel van de motie "een gemeente die werkt voor sekswerkers"² van D66, Leefbaar Rotterdam en GroenLinks wordt vanuit het veiligheidsoogpunt het huidige beleid rondom sekswerk gedeeld. Uit het artikel blijkt dat in de praktijk sekswerkers vaak tegen bepaalde punten aan lopen, zoals de minimumleeftijd en de mogelijkheid om zzp'er te zijn. Daarnaast komt uit het artikel naar voren dat op het gebied van acceptatie er nog veel te winnen valt, waardoor uiteindelijk het ook veiliger wordt voor sekswerkers om hun beroep uit te oefenen. Zo pleiten sekswerkers voor meer openheid en zichtbaarheid. GroenLinks Rotterdam wil dat sekswerkers hun werk veilig en goed kunnen doen en stelt daarom de volgende vragen aan het college:

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Is het college op de hoogte van het artikel en de daarin genoemde wensen van sekswerkers? Hoe reflecteert het college op deze wensen?

Antwoord:

Het college is op de hoogte van het betreffende artikel en de daarin genoemde wensen van de sekswerkers. In het kort reflecteren we op de wensen die zijn uitgesproken in het artikel. Er wordt benoemd dat het moeilijk is om grotere hoeveelheden contant geld te storten en om een huis te kopen.

¹ Sekswerkers vragen aandacht voor situatie', Algemeen Dagblad, 15 september 2024

² Afdoeningsvoorstel motie Maassen over 'Een gemeente die werkt voor sekswerkers' (24bb003962)

Dit zijn voor sekswerkers al langer bestaande problemen die door het gehele land worden ervaren. Daarom heeft het Ministerie van Justitie en Veiligheid (hierna: JenV) aandacht hiervoor in de 'Aanpak versterking sociale en juridische positie sekswerkers'.³ Door middel van een werkgroep waarin zowel sekswerkers als ook de bankensector zijn vertegenwoordigd zijn afgelopen jaar afspraken gemaakt over het storten van contant geld en het afsluiten van een verzekering. Dit is mogelijk bij een selecte groep banken en verzekeraars. Verder wordt de wens geuit voor het verbeteren van medische zorg en voorlichting aan sekswerkers. Bij het informatie- en dienstencentrum voor sekswerkers (Door2Door) is wekelijks een straatdokter aanwezig voor medische klachten en is er iedere donderdagavond een spreekuur van de GGD om te testen op SOA's. Verder wordt er in Rotterdam prostitutie maatschappelijk werk (hierna: PMW) aangeboden door het Expertisecentrum seksualiteit, sekswerk en mensenhandel (hierna: ESSM) en stichting de Haven die meerdere malen per jaar de seksbedrijven in Rotterdam bezoeken. Zij bieden hulp en ondersteuning aan personen die hier behoefte aan hebben. Ook de GGD bezoekt jaarlijks de seksbedrijven in het kader van publieke gezondheid. In de eerder benoemde 'Aanpak versterking sociale en juridische positie sekswerkers' is er aandacht voor het verbeteren van de medische zorg aan sekswerkers. Als laatste wordt opgemerkt dat het aantal vergunde locaties in Rotterdam is gedaald en de voorwaarden voor vergunningen strenger zijn geworden. Dat het aantal locaties daalt staat ook aangegeven in de afdoening van de motie 'een gemeente die werkt voor sekswerkers.' Hierin is geschreven dat de vergunde branche bijdraagt aan een gezonde en veilige werkomgeving voor sekswerkers. Doordat veel sekswerkers vanuit huis zijn gaan werken is het voor meerdere clubs afgelopen jaren niet meer rendabel gebleken open te blijven. Het is echter niet zo dat de voorwaarden voor een seksbedrijf strenger zijn geworden. Wel is het zo dat de combinatie van eisen uit verschillende lokale regels (APV, omgevingsplan en bestemmingsplan) het voor een burger of ondernemer complex kunnen maken een seksbedrijf te starten of over te nemen.

Vraag 2:

Welke mogelijkheden ziet het college om aan deze wensen te voldoen?

Antwoord:

Het college ziet dat er reeds aan veel van deze wensen al wordt voldaan, zoals blijkt uit de beantwoording van vraag 1. Tegelijkertijd merkt het college ook op dat de beleidsnota prostitutie en seksbranche Rotterdam stamt uit 2015 en dat er sinds deze tijd veel is veranderd t.a.v. sekswerk en de seksbranche. Zo zijn er minder vergunde seksbedrijven en zijn sekswerkers, om verschillende redenen, meer vanuit huis gaan werken. Het college wil dan ook de nota laten evalueren. De raad wordt t.z.t. geïnformeerd over de uitkomsten van deze evaluatie.

Vraag 3:

Hoe verloopt het contact met sekswerkers en belangenorganisaties zoals SWAD?

Antwoord:

Het contact met sekswerkers en belangenorganisaties verloopt wat moeizaam. Eerder heeft wethouder Zorg, Ouderen en Jeugdzorg u reeds geïnformeerd⁴ dat het niet is gelukt een klankbordgroep voor sekswerkers op te zetten, ondanks het beschikbaar stellen van middelen hiervoor. Sindsdien wordt er vanuit Door2Door wel gewerkt aan communitybuilding met sekswerkers, o.a. online via social media, maar ook door het organiseren van fysieke bijeenkomsten. Mogelijk kan dit bijdragen aan het betrekken van sekswerkers bij het gemeentelijk beleid.

³ Aanpak versterking sociale en juridische positie sekswerkers (34193-17)

⁴ Afdoening toezegging "Klankbordgroep tegen stigmatisering sekswerkers" (23bb008075)

De SWAD is op landelijk niveau aangesloten bij verschillende werkgroepen die voortkomen uit de 'Aanpak versterking sociale en juridische positie sekswerkers'. Zo ook de werkgroep 'Gemeenten' waarin Rotterdam op ambtelijk niveau wordt vertegenwoordigd en waarin wordt gewerkt aan een vernieuwde handreiking 'prostitutiebeleid' van het Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid (hierna:CCV) en een model APV hoofdstuk 3 door de VNG.

Vraag 4:

Klopt het dat vergunningsaanvragen voor sekswerk online gepubliceerd worden? Is het een mogelijkheid dat deze vergunningsaanvragen niet meer online gepubliceerd worden?

Vraag 5:

Is het college bereid te onderzoeken welke obstakels er zijn en hier actie op te ondernemen?

Antwoord op de vragen 4 en 5:

Het klopt dat vergunningsaanvragen voor sekswerk online gepubliceerd worden. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht moet de verlening van een vergunning die gevolgen kan hebben voor (in dit geval) omwonenden van een locatie waarop de vergunning ziet bekend worden gemaakt. Hierdoor weten burgers wat er speelt in hun omgeving. Online wordt niet de vergunning gepubliceerd, maar wordt alleen een kennisgeving gedaan dat een vergunning voor een bepaalde locatie is verleend en wat de aard van de vergunning is. Wegens bovengenoemde wetgeving is het niet mogelijk het publiceren achterwege te laten. Het college ziet dan ook geen meerwaarde in het onderzoeken van obstakels, omdat het hier nationale wetgeving betreft.

Vraag 6:

Is het college bewust van de diversiteit in de sekswerk branche? Zo ja, hoe merkt men dit? Zo nee, waar zit dit verschil in?

Antwoord:

Het college is zich bewust van de diversiteit in de sekswerkbranche. Met enige regelmaat zijn er gesprekken vanuit de gemeente met de coördinator van Door2Door, de vertrouwenspersoon seksbranche, de GGD en de maatschappelijk werkers van stichting Humanitas en stichting de Haven. Ook bestaat er een veldwerkoverleg waarin deze partijen zijn vertegenwoordigd welke wordt voorgezeten door de gemeente. Zo worden trends en ontwikkelingen met elkaar gedeeld o.a. ter verbetering van het beleid vanuit de gemeente. Ook de diversiteit onder sekswerkers en het aanbod in werklocaties en/of hulp- en ondersteuning zijn hierin onderwerp van gesprek.

Vraag 7:

Wat voor mogelijkheden ziet het college om het sekswerk te destigmatiseren?

Antwoord:

De mogelijkheden die het college ziet om sekswerk te destigmatiseren komen voort uit gesprekken met verschillende uitvoerende partijen, gemeenten en JenV en deelname aan de werkgroep 'Gemeenten' vanuit het landelijke plan 'Aanpak versterking sociale en juridische positie sekswerkers'. In de praktijk draagt het college bij aan het versterken van de positie van sekswerkers door het subsidiëren van de aanbieders van PMW, het beschikbaar stellen van een vertrouwenspersoon en het (hulpverlenings)aanbod bij Door2Door.

In de evaluatie van de beleidsnota prostitutie en seksbranche wordt ook bekeken op welke manier het gemeentelijk beleid verder kan bijdragen aan destigmatisering van sekswerk. Tegelijkertijd zijn bewustzijn over de seksbranche en de gevoeligheid voor uitbuiting die hiermee samenhangt ook belangrijk om te erkennen.

Vraag 8:

Staat het college ervoor open om dagen voor sekswerkers uit te lichten door meer zichtbaarheid te geven aan bijvoorbeeld de dag tegen geweld tegen sekswerkers op 17 december?

Antwoord:

Het college vindt het belangrijk om de problematiek die sekswerkers ervaren zichtbaar te maken en te werken aan destigmatisering van dit beroep. Het college voelt niet de behoefte om specifiek één dag per jaar stil te staan bij sekswerk, juist omdat de problematiek die sekswerkers ervaren doorlopend is. Daarnaast worden op zoveel verschillende onderwerpen dagen georganiseerd dat het college zich niet wil binden aan één specifiek onderwerp.

Vraag 9:

Op welke manier heeft het college binnen het beleid en de gemaakte keuzes rondom sekswerk extra oog voor de queer- en (trans)vrouwen van kleur die werkzaam zijn in de sector? Hoe wordt er voor de bescherming van trans sekswerkers gezorgd?

Antwoord:

Het college heeft extra oog voor de queer- en (trans) vrouwen van kleur die werkzaam zijn in de sector, doordat bij Door2Door (gesubsidieerd vanuit de gemeente) alle sekswerkers terecht kunnen; man, vrouw, lid van de LHBTQI+ gemeenschap of niet. Bij Door2Door kunnen zij terecht voor een breed aanbod, zoals ondersteuning bij administratie, de straatdokter, Nederlandse taalles, de vertrouwenspersoon prostitutie of een gesprek met de politie.

Er wordt gezorgd voor bescherming van transsekswerkers door het beschikbaar stellen van een vertrouwenspersoon prostitutie, PMW en prostitutiecontroles door de afdeling vreemdelingenpolitie, identificatie en mensenhandel (hierna: AVIM). Signalen over onveilige situaties worden, waar mogelijk, met elkaar gedeeld.

Het beleid dat momenteel van toepassing is (beleidsnota prostitutie en seksbranche 2015) ziet nog onvoldoende toe op queer- en (trans)vrouwen in de seksbranche. Zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 2 wil het college de beleidsnota evalueren. Tijdens de evaluatie zal er ook aandacht zijn voor sekswerkers uit de LHBTQI+ gemeenschap.

Vraag 10:

Zijn er cijfers en/of signalen over geweldsincidenten bij trans sekswerkers? Hoe worden meldingen van geweld tegen trans sekswerkers opgepakt?

Antwoord:

Er zijn geen specifieke cijfers en/of signalen over geweldsincidenten bij trans sekswerkers bekend binnen de gemeente Rotterdam. Ook de politie geeft geen cijfers en/of signalen van trans sekswerkers. Uit onderzoek van SOAIDS Nederland uit 2018⁵ blijkt dat transpersonen die werken in de seksindustrie een groter risico hebben om met geweld in aanraking te komen.

⁵ Sekswork en geweld in Nederland, juli 2018, SOAIDS Nederland, Aidsfonds, Proud

Landelijk is door SOAIDS Nederland het platform 'Ugly mugs' in het leveren geroepen waarop alle sekswerkers geweldsincidenten kunnen melden en klanten kunnen checken. Meldingen van geweld tegen sekswerkers worden in Rotterdam op diverse manieren opgepakt. Alle sekswerkers kunnen altijd terecht bij de vertrouwenspersoon prostitutie en/of de politie.

De vertrouwenspersoon prostitutie biedt een luisterend oor en kan, in overleg met de sekswerker die een melding doet, een melding bespreken met de politie dan wel de sekswerker ondersteunen bij een gesprek met de politie. Wekelijks is er ook iemand van de AVIM aanwezig bij Door2Door. Op deze manier is er laagdrempelig toegang naar de politie voor sekswerkers. Ook is er uiteraard altijd de mogelijkheid om een melding te doen op het politiebureau. De politie bekijkt meldingen of aangiftes en pakt deze op waar het kan. Waar nodig is er extra oog voor een eventuele achtergrond van een melder of aangever. Daarbij is er ook een natuurlijke wisselwerking tussen de AVIM, Roze in Blauw en de aanbieders van PMW in Rotterdam. De agenten die aangesloten zijn bij Roze in Blauw zijn er onder andere voor kennisdeling van thema's als LHBTIQA+ en zijn voor collega's aanspreekbaar voor vragen rondom deze thema's. Elke operationele collega kan een bedreiging afhandelen, maar heeft dus waar nodig de hulp van Roze in Blauw. De politie heeft in samenwerking met ESSM ook een nieuw leermiddel ontwikkeld voor nieuwe studenten op de politieacademie en de AVIM. Dit met als doel meer inzicht te krijgen in stigma's die sekswerkers ondervinden en welk effect dat heeft op de aangiftebereidheid en de bejegening richting sekswerkers te verbeteren.

Vraag 11:

Welke stappen zijn er gezet naar aanleiding van het onderzoeksrapport Pays*x 010, specifiek voor het verminderen van het stigma rondom mannelijke sekswerkers?

Antwoord:

De stappen die zijn ondernomen n.a.v. het rapport zijn het voortzetten van de outreach (veldwerk) naar mannelijke sekswerkers door de financiering van een veldwerker mannensekswerk bij het ESSM. Deze veldwerker heeft geïnvesteerd in het online en offline veldwerk en heeft het hulp- en zorgaanbod bekend gemaakt bij o.a. Door2Door. Vanuit de GGD worden de landelijke voorlichtingscampagnes van SOAIDS Nederland voor Gay men gevolgd en wordt er bij on- en offline outreach activiteiten (o.a. bij Door2Door en Queergym) aandacht besteed aan SOA-voorlichting.

De aanbeveling die wordt gedaan om regels en voorschriften vanuit sekswerkbeleid te vereenvoudigen is deels doorgevoerd door de informatie op de website van de gemeenterotterdam.nl/sekswerk toegankelijker en vollediger te maken. Met de eerdergenoemde evaluatie van de beleidsnota prostitutie en seksbranche wordt verder gekeken in hoeverre het huidige beleid en de lokale wet- en regelgeving aansluit op mannelijke sekswerkers.

De aanbeveling uit het rapport om sekswerkers te betrekken bij het gemeentelijk beleid blijft voor het college van belang. Wat het lastig maakt is dat (Rotterdamse) sekswerkers zich niet verenigd hebben. Ondanks het beschikbaar stellen van middelen is het niet gelukt om een klankbordgroep op te richten (zie ook de beantwoording op vraag 3). Er wordt nu besproken met de coördinator van Door2Door op welke manier we als gemeente het gesprek met Rotterdamse sekswerkers over beleidswensen alsnog zouden kunnen voeren. Aangezien er vanuit Door2Door wordt ingezet op communitybuilding biedt dit wellicht kansen. De aanbeveling om mogelijkheden te verkennen om toe te treden tot de arbeidsmarkt, wanneer er niet langer de wens is om sekswerk uit te voeren, heeft de aandacht van het college. Vanuit JenV worden jaarlijks middelen beschikbaar gesteld via de Decentrale Uitkering Uitstapprogramma's Prostitutie (DUUP) om sekswerkers te ondersteunen bij het uitstappen uit sekswerk en zich te oriënteren op een andere baan. Deze middelen worden ook ingezet voor mannelijke sekswerkers.

Wel blijft het lastig voor alle sekswerkers zonder verblijfsdocumenten om hier gebruik van te maken, omdat zij geen recht hebben op een (betaalde) baan in Nederland.

Vraag 12:

Welke mogelijkheden ziet het college om de behoefte, zoals genoemd in de toezegging, opnieuw te onderzoeken?

Antwoord:

Het college ziet op dit moment niet de behoefte om opnieuw te onderzoeken of een klankbordgroep gevormd kan worden. Zoals aangegeven in vraag 3 en 11 wordt er vanuit Door2Door ingezet op community building om, vanuit social media elkaar te vinden, fysiek samen te komen en te werken aan het verenigen van sekswerkers binnen de gemeente. Met de coördinator van Door2Door wordt besproken of en op welke manier het gemeentelijk beleid of andere zaken die van invloed zijn op sekswerkers daar getoetst kunnen worden. Verder investeert het college in de relatie met sekswerkers en exploitanten om de relatie en daarmee het vertrouwen te verbeteren, o.a. door het onlangs opnieuw organiseren van een bijeenkomst voor exploitanten en het beschikbaar stellen van middelen voor Door2Door.

Vraag 13:

Welke handvatten krijgen medewerkers die contact hebben met Rotterdammers (bijvoorbeeld via 14010) om sekswerkers met respect en zonder oordeel te behandelen?

Antwoord:

Op dit moment krijgen medewerkers van de gemeente niet specifiek handvatten om sekswerkers met respect en zonder oordeel te behandelen. In het kader van integriteit is het uitgangspunt van de gemeente dat alle ambtenaren burgers met respect en zonder oordeel behandelen, dus ook sekswerkers. Verder worden vragen van sekswerkers die binnenkomen bij de gemeente wel eens voorgelegd bij de beleidsadviseurs met de portefeuille sekswerk en worden sekswerkers doorverwezen naar de site gemeenterotterdam.nl/sekswerk die geactualiseerd is n.a.v. de motie 'een gemeente die werkt voor sekswerkers.'

Vraag 14:

Welke stappen worden er gezet om intern meer bewustwording rondom sekswerkers en destigmatisering over sekswerk te realiseren?

Antwoord:

Om bewustwording rondom sekswerkers en destigmatisering te realiseren heeft het ESSM recent een presentatie gegeven aan een groep medewerkers van de gemeente over sekswerk. Vanuit verschillende directielagen hebben werkbezoeken plaatsgevonden aan Door2Door en aan stichting de Haven, om ook op dat niveau bewustwording voor dit thema te creëren. Momenteel wordt bekeken of er nog andere teams of afdelingen zijn, waarvoor een dergelijke voorlichting handig zou kunnen zijn.

Vraag 15:

Welke mogelijkheden ziet het college om samen te werken met andere gemeenten om in de regio Rijnmond beleid over sekswerk zoveel mogelijk aan elkaar gelijk te stellen?

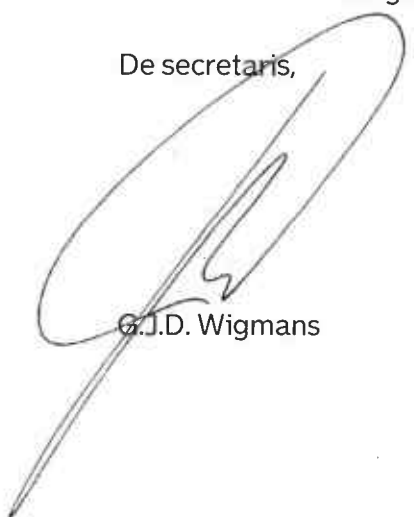
Antwoord:

Het college ziet zeker mogelijkheden om samen te werken met andere gemeenten in de regio. Tegelijkertijd zorgt de grootstedelijkheid van Rotterdam vaak voor unieke uitdagingen, ook op het gebied van sekswerk. Op G4-niveau en via landelijke netwerken vindt veel uitwisseling plaats van kennis en ervaring. Om het beleid rondom sekswerk, waar wenselijk, gelijk te stellen, is het echter ook van belang dat er vanuit het huidige kabinet een duidelijke visie en ambitie op sekswerk wordt uitgesproken.

In het commissiedebat van 11 september jl.⁶ heeft de Minister van JenV toegezegd dat er voor de begrotingsbehandeling JenV een ambitiebrief aan de Kamer wordt gezonden. Net voor de begrotingsbehandeling is bekend geworden dat dit niet haalbaar was en dat de ambitiebrief begin 2025 verschijnt. In deze brief worden o.a. uitspraken gedaan over de Wet regulering sekswerk (WRS) en de Wet gemeentelijk toezicht seksbedrijven (Wgts) die al langere tijd stilliggen, maar voor de gemeenten van belang zijn voor het inrichten van het verdere beleid. Ook wordt er beschreven wat er landelijk nodig is om de minimumleeftijd voor sekswerk te verhogen naar 21 jaar⁷. Wanneer de brief, en daarmee een duidelijk standpunt vanuit het kabinet over sekswerk, er is, kan worden verkend met omliggende gemeenten of en op welke manier beleid gelijkgetrokken kan worden.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten

⁶ Verslag van een commissiedebat, gehouden op 11 september 2024, over mensenhandel en prostitutie (28638-253)

⁷ In Rotterdam is de minimumleeftijd voor sekswerk reeds 21 jaar (zie beleidsnota prostitutie en seksbranche Rotterdam)